

Szarvas és Vidéke

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:

Helyben egy negyedévre . . . 1.20 P.
Vidéken egy negyedévre . . . 1.70 P.

PÉLDÁNYONKÉNT 10 FILLÉR.

Szerkesztésért és kiadásért felel:

MÜLLER KÁROLY

Főszerkesztő:

Dr SIMA ISTVÁN

SZERKESZTŐSÉG

ÉS KIADÓHIVATAL:

I. ker. Deák F.-u. 13. Telefon: 109.

Postafutarképfénztéri csekkzámla: 52.686.

TESSEDIK SÁMUEL SZÜLETÉSÉNEK 200. ÉVÉBEN

ÁRULÁS

Mindig hangoztattuk, hogy Magyarországon még nem okozott elviselhetetlenül súlyos zavarokat a fogyasztóközönség ellátásában a háború. Egyrészt arról le kellett mondani, más cikkekből szűkösen jutott, de még mindig volt valahogy. Természetes, hogy minél mélyebben lendülünk bele a háborúba, annál nagyobb erőfeszítésekre van szükség gazdasági téren is.

A harctéren küzdő honvédbajtársak frontjának megingathatatlan alapja az önfeláldozásig menő hősiesség. Büszkén mondhatjuk, hogy minden magyar honvéd önfeláldozásra kész. A harctéren a világ csodálatát és elismerését vívja ki a magyar katonára, aki rettenthetetlenül küzd és meg is hal — ha kell — a győzelemért.

Az itthoni front katonáitól nem kíván önfeláldozást a haza, hanem csak komoly munkát és a háborús helyzettel járó gazdasági nehézségek terhének megértő, testvéries vállalását.

Ki meri azt mondani, hogy az itthoni fronton is mindenki annyira odaadón és olyan fegyelmeztetett teljesíti kötelességét, mint a harctéren küzdő katonák ezrei?

Naponta hallunk méltatlan kifakadásokat, látunk botlásokat és az itthoni front többi küzdőinek kijátszására, megrövidítésére irányuló kísérleteket olyanok részéről is, akiknek pedig magasabb képzettségük és tekintélyesebb társadalmi állásuknál fogva jó példával kellene előljárniuk a lemondásban.

Különösen időszerű erről beszélni most, amikor a magtárak utolsó, szűkössé készleteit kell előkotorni, hogy a mostoha időjárás által késleltetett új termés kihúzzuk valahogy kenyérrel — és amikor javában folyik a háztartások összeírása az új kenyérgabona arányos elosztásának megalapozása céljából.

A kenyeret adagolni kell és ez a feladat sohasem volt nehezebb, mint most, a harmadik vízkáros esztendőben!

Amilyen méltányos, hogy a termés lehető legigazságosabb felhasználásának biztosítására törekvő kormányrendelet több kenyeret igényel juttatni a nehezebb testi munkát végző fogyasztóknak, olyan méltánytalan, hogy egyes szellemi foglalkozástú egyének tekervényes érveléssel, sokszor átlátszóan hamis indoklással, vagy éppen csak állásuk súlyával igyekeznek az őket meg nem illető „testi munkás” vagy „nehéz

testi munkás” minősítést kivekedni, hogy így nagyobb fejadaghoz jussanak.

Ez árulás!

Gondolja meg mindenki, aki őt meg nem illető kenyéradagot fogyaszt vagy igényel, hogy a többletet egy olyan nehéz testi munkás szája elől eszi el, aki a kenyeret egyszerűbb és szűkösebb életkörülményei miatt nehezebben, vagy egyáltalában nem tudja pótolni.

Gondoljon továbbá a harctéren küzdő katonákra, ahol minden előjáró nemcsak a kötelességteljesítésben, hanem a lemondásban és nélkülözésben is elől jár és példát mutat.

Okuláskul érdemes megismerni azzal a Gálik Mátyás honvédtiszttel, aki mint szakparancsnok teljesít szolgálatot Oroszországban. Bemutat-

juk. Szeretetsomag érkezett hazulról, a messze idegenbe. Gálik tizedes felbontotta a ládát és tartalmát gondosan kiporciózta. Úgy adódott, hogy eggyel kevesebb volt a porció, mint kellett volna. Gálik tizedes habozás nélkül jelentette ki, hogy ő lesz az, aki nem kap. Neki csak az illat és az illúzió jutott a sóvárogva várt hazaiból.

— A főhadnagy úr is így szokta, ő mond le a részéről, ha nem jut valami.

Így beszélt Gálik tizedes, aki pedig a polgári életben nem diplomás úr, hanem egyszerű ipari munkás. Lélekben mégis nagyobb, mint egynémely itthoni „felsőbbrendű” egyéniség, aki gondosan köti meg nyakendőjét, de dicstelenül bukik el a legelső erkölcsi próbán.

Ha azt akarjuk, hogy az itthoni front méltó legyen a harctéren küzdők frontjához, a legkönyörtelenebbül számoljunk le az árulókkal!

A belső frontnak is csak az lehet a megdönthetetlen alapja, ami a harctéri fronté: az erkölcsi nagyság, amelynek ott kell lakoznia mindenki lelkében és meg kell nyilatkoznia mindnyájunk mindennapi cselekedeteiben.

Mi nem hódító háborút viselünk! A mi frontunk a tisztultabb, a magasabbrendű erkölcsi frontja!

Ezt a frontot kint fegyverrel, bent pedig méltó cselekvéssel kell tartani.

Minden kis árulás magában hordja a nagyobbaknak a csiráját.

Egyszer már megbűnhődött ez a nemzet, mert nem tudott elég korán leszámolni az árulókkal. Most bűnhődjenek az árulók!

Ki kell vetni az áldozatosan küzdők soraiból mindazokat, akik a mostani szűkösségekben így, vagy amúgy, másoknak a betevő falatjára spekulálnak.

Beliczey Miklós főispán a szarvasi járásban

Több ízben jeleztük már lapunk hasábjain, hogy várme gyénk főispánja baiczai Beliczey Miklós a nyári munkálatok idején látogatást szándékozik tenni járásunk valamennyi községében, hogy személyes tapasztalatokat gyűjtsön nemcsak a terméskilátásokat illetően, hanem egyéb vonatkozásban is. Mult heti lapszámunkban megírtuk, hogy a háromnapos körút, amelyen főispánt a járási és községi vezetők mellett dr. Darók József, a várme győi gazdasági egyesület titkára is elkísérte, lezajlott. Kora reggeltől késő estig nyeregben ült e napokon a főispán, s Kondorosról kiindulva Ócsodig haladt tanulmányútján. Kondoroson

Geist Gyula és Sziráczy Sándor gazdaságában, Csabacsüdön Galáth János, Bártfai János, Valkovszky Pál, Kugyela Balázs, s Szarvas nagyközség csabacsüdi gazdaságában, Békesszentandrásan Mrena Imre, Aszódi István, Lengyel Imre, Kozák Imre, vitéz Csipai János tanyáján, Ócsodón Szűcs Zsigmond, Izbéki Sándor, ifj. Oskó Ferenc, míg végül Szarvason Kozsich Mátyás, Melich Márton, gimnázium gazdasága, Szegedinszki Pál, Szloszár Mátyás, Dauda Mihály, vitéz Tepliczky János, Borgulya Pál és Komár György gazdaságában időzött hosszabban. Valamennyi helyen a környékbeli gazdák egész sora fogadta a főispánt,

aki igaz magyar szívvvel hallgatta meg az előterjesztett kívánságokat, panaszokat, észrevételeket, különös összefüggésben a már megkezdett aratási és a kűszöbön álló cséplési munkálatokat illetően. Miként a járás minden polgára végtelen örömmel és meglepéssel vette a főispán meleg érdeklődését, segítőnkésztségét, a falu népe irányában, Beliczey Miklós főispán viszont örömmel állapította meg, hogy a járás lakossága lankadatlan szorgalommal, töretlen hittel, magabizó akarással végzi a mai időkben is minden munkáját a mostoha időjárási viszonyok között, s nagy eredményességgel látja el hazafiúi kötelességét.

Jegyző- és tisztviselőválasztás Szarvason

Dr Demjén György lett az új árva- és katonaiügyi jegyző

Szarvas nagyközség képviselő-testületének tisztiszéke 1942. évi június hó 30. án, kedden délután 5 órakor megtartott ülésén került sor az utóbbi nyugdíjazás, elhalálozás folytán megüresedett és az újonnan szervezett jegyzői, számvevői és tisztviselői állások betöltésére. A tisztiszéki ülésen dr. Ugrin László járási főszolgabíró elnökölt, aki rövid megnyitójában szeretettel üdvözlölvén a szép számmal megjelent képviselőtestületi tagokat, elsőnek a jegyzői állás betöltését ren-

delt el. A Derczy Ferenc nyugdíjazásával megüresedett katonai, árva és munkaügyi jegyzői állásra egyetlen pályázat érkezett dr. Demjén György szarvasi számvevőé, akit a képviselőtestület, mint az előrelátható volt, nagy lelkesedéssel egyhangúlag megválasztott arra az állásra, amelyet már hónapok óta közmegnyugvásra és meglegedésre betöltött. Dr. Demjénnel igen képzett, szorgos főtisztviselővel lett gazdagabb Szarvas községe, amely e felelősségteljes állásban további fokozot-

tabb munkatelményt vár tőle. A távozásával megüresedett számvevői állásra a község tisztiszéke szótöbbséggel Laudisz Lajos eddigi főpénztárost választotta meg, akinek személyében szintén egy komoly, megállapodott, eddig is kiválóan ténykedett tisztviselőt kaptunk. Ezután került a sor a nyugdíjazás folytán megüresedett és az újonnan szervezett 6 irodatiszti állás betöltésére. Irodatisztek lettek: Kürtösy József, Derczy Antal, Brauner Pál egyhangú, Tomka Pál,

Ara 10 fillér

Incze Pál és Pohl Jenő szó-
többséges választással. Írnok-
végrehajtó az egyetlen pályázó
Kovács János lett.

A továbbiak során betöltött
még a közgyűlés 4 becsüses-
küldti állást is a következő
pályázókkal: ifj. Lampert Gá-
bor, Takács Gyula, Matusik
Mátyás, Palotai Pál.

A megválasztottakat dr. Ug-
rin László járási főszolgabíró
köszöntötte gyönyörű beszéd-
ben, amelyet, nemkülönben a
képviselőtestület bizalmát dr.
Demjén György köszöntö
meg talpraesetten.

Arassunk idejében !

Az Európaszerte uralkodó
rendkívüli téli hideg és a sok
csapadékkal, későn beköszöntő
tavasz két-három héttel késlel-
tette a tavaszik elvetését és a
kalászkok beérését.

Ez a 15-20 nap ugyanany-
nyival több, előre nem látható
fogyasztást — azaz hiányt —
jelent tartalékként tárolt gabo-
nakészletekből; ezért a föld-
művelésügyi kormányzat fel-
hívja minden magyar gazda
figyelmét az aratás idejének
szakszerű, korai megállapítá-
sára és a cséplés minél koráb-
ban való megkezdésére.

Az aratás idejében való meg-
kezdése nemzeti érdek, mert
köztudomású, hogy az aratás
kései megkezdése miatt per-
gésből évről-évre hatalmas ká-
rosodás éri az országot. A
gabonák aratási ideje a korai
viaszeréssel esik egybe, amikor
a gabona szeme már nem tel-
jes, de körömmel könnyen
átvágható. Az ilyen gabona a
legszebb és legteljebb szemű
lesz, mert a keresztekben és
asztagokban utánérik, csira-
képessége kiváló és pergési
veszteséggel számolni nem kell.
Az aratás idejének meghatáro-
zását tehát nem a levélzet és a
szár színe dönti el, hanem kizá-
rójag a gabonaszem érési foka.
Ugyanilyen fontosságú a cséplés
lehető legkorábbi megkezdése.

A földművelésügyi kormány-
zat gondoskodott arról, hogy a
cséplés megkezdéséhez szük-
séges ember, tüzelő, hajtó- és
kenőanyag rendelkezésre álljon,
a gazdák kötelessége pedig,
hogy gyors aratással, behordás-
sal, csépléssel a kenyérmagva-
kat az ország közellátásának
a legsürgősebben rendelkezésé-
re bocsássák.

Minél tovább áll érés után
a gabona lábon és minél később
kerül a termés a magtárba,
annál több veszteség érheti és
reedeltetési helyére, a fogyasztó-
hóhoz, s a küzdő magyar kato-
nához való jutását a vasúton
szállítás torlódása is késleltet-
heti. Ez a veszteségeknek ma
a legkisebbre kell csökkenniük.
A nemzet nemcsak a harctere-
ken, hanem idehaza kaszával
és el nem hanyagolható mun-
kával harcol, s a magyar gazda
nem hagyhatja cserben nemze-
tét és harctéren küzdő fiait.

Idejében arasson és csépeljen
tehát minden gazda, mert a
kenyérgabonára szükség van, s
az ország ellátása az egész
országnak, tehát a gazdának is
létfenntartásának érdeke.

SZEMELVÉNYEK

Tessedik Sámuel „Szarvasi ne-
vezetességek” c. krónikájából:

1774. A legkitünőbb, a po-
zsonyi szőlőhegyekben kiváló-
aknak bizonyult szőlőfajtákat
ültették el; kitünően fejlődtek,
de mielőtt teljesen megérték
volna, a madarak leették, mert
a kísérlet szabályszerűen más
szőlőskertekből távoleső helyen
történt.

A házaknál eperfákat kell
ültetni.

Megismételték a tűzrendeletet.

Jobb bikák és csődörök szer-

zendők be. (De jobban is kell
azokat gondozni.)

Újból kihirdetik a cigányren-
deletet. Megújítják a marha-
vészről szóló rendeletet.

Elrendelik a fák ültetését,
különösen arra rendelt és be-
kerített helyekre.

A szülöttek száma 416, az
elhaltaké 245 volt. Házasságra
lépett 86 pár.

1775. A fiatal cigányokat
mindaddig nem szabad össze-
esketni, amíg ki nem mutatják
hogy mint béresek vagy gaz-
dák földművelést vagy ipar-
tűznek, vagy oly keresetük van,
melyen magukat, feleségüket és
gyermeküket becsületesen el-
tarthatják.

Elrendelik a veréb-, holló-,
csóka- és szarkafejek össze-
gyűjtését. Ha ez a terézianus,
igazi ország anyai rendelet soha
erejét nem veszítette volna, a
magyar mezőgazdálkodás most
egészen másképp állana.

Szigorúan eltiltják, hogy a
holttesteket eloszóratemplomba
vigyék s onnan temessék el.
Ezt a szokást ma ugyan ne-
vetségesnek találjuk, azonban
1775-ben még fennállott s az
egyszerű ember szilárdan ra-
gaszkodott ahhoz.

Kereken eltiltják a halotti
torokat; vajjon meg is szün-
tették azokat?

A temetőket a templomtól és
községtől távolabb helyezik el.

Eltűnt Szarvasról a tej!

Piacról élő, tehenet nem tartó
háztartások legnagyobb gondja
ma a tejkérdés. A piacon nem
lehet tejet látni, akinek esetleg
privát úton nem sikerült tejet
biztosítani, az minden igyekezet
ellenére is tej nélkül marad.

Mi az oka a tejhiánynak?
Több oka van. Az első, hogy
a tej ára túl alacsonyra van
maximálva a többi áruhoz, fő-
leg a textiláruhoz képest. Te-
héntartó polgárok, akik a ta-
karmányt venni voltak kényte-
lenek, sorban eladják tehenei-
ket, mert a belőlük árult tej
közel sem fedezi a bevásárolt
takarmány árát. A tej reálisabb
maximálása javulást hozna az
ügyben.

A másik ok, hogy a zsirhiány
miatt sok termelő maga hasz-
nálja fel a tejtermékeket. A
harmadik az, hogy egyes kivá-
lasztott elemek házhoz mennek
a tejért, többet fizetnek és

többet is vásárolnak mint
amennyi háztartásukhoz szük-
séges. A felesleget jószággal
etetik fal, vagy elpocsékolják,
hogy ezáltal is nőjön az el-
égületlenség és gyengüljön az
ország belső frontja.

Békében — nyomorultabb
időjárás mellett — volt mindig
tej. Ma is volna tej, de sokak-
nál hiányzik a közösségi érzés,
a faji szolidaritás. Ezért van a
sok önzés, amely mindig és
kizárólag csak az önző egyéni
érdekeket nézi és semmibe
veszi a népi közösség szükség-
leteit: nem hajlandó csak rész-
ben is lemondani mások javára
a termelt tejről, illetve titkon
és magas feláron adja oda
azoknak, akik azt Pestre vi-
szik, a fekete piacra, ahol 24
pengőt is adnak 1 kg vajért.
(Ilyen „kereset” mellett nem
bánják, ha 200-300 P-re is
büntetik, mert úgyis „behozzák”).

Nem általánosítunk, tisztelet
a kivételeknek, de a tejhiány
bizonyítja, hogy valahol hiba
van a dolog körül.

És miután a tejkérdés —
főleg a gyermekek szempont-
jából — nemzeti kérdés — az
állapotok meg nem javulása
eseten hatóságilag kell a kér-
dést rendezni, mert nem tűr-
hető, hogy ez a fontos kérdés
téves eigondolások és egyéni
akciók prédája legyen. A tej
van olyan fontos, mint a zsír
és a gabona. Amint ezeket,
úgy az előbbi is hatóságilag
kell szabályozni!

Minden tehéntartó a tejter-
melés bizonyos százalékát (a
saját szükségletén felüli részt)
be kellene szolgáltatniok egy
központi (vagy kerületi) csar-
nokba, ahol az arra rászorultak
jegyek ellenében egyenlő arány-
ban részesülnének tejből és
és annak termékeiből.

A gazdatársadalom felkészült az aratási és cséplési munkálatokra

Baiczai Beliczey Miklós főispán nyilatkozott vármegyei körútjának tapasztalatairól

Megírtuk, hogy Beliczey Mik-
lós főispán dr. Darók József,
a Békésvármegyei Gazdasági
Egyesület titkára és dr. Ugrin
László főszolgabíró kíséretében
körútra indult a szarvasi járás-

ban. A főispán és kísérete ló
háton járta végig a szarvasi
járás községeit és tanyavilágát.
A háromnapos körút során
Kondorosra, Csabacsúdra, Bé-
kesszentandrásra, Szarvasra és

Öcsödre látogatott el. Korán
reggel, napfelkelte után már
nyeregben ült a főispán, s nap-
lementéig tartott mindig az út,
minden tanyaházba bekopogta-
tott, hogy mindenkiel otthon-
ában beszélgethessen s a
helyszínen kapjon képet a járás
népének helyzetéről, kívánsá-
gairól.

Beliczey Miklóst mindenütt
azzal a nagy szeretettel, mely
tiszteléssel és megbecsüléssel
fogadták, mellyel a vármegye
egész népe körülöleli a főispánt,
a békési földek első gazdáját.
Kitártuk előtte mindenütt nem-
csak a tanyaházak, de a szívek
kapuit is. Kedves ismerősként,
nehezen várt vendégként fogad-
ták mindenütt, hiszen Beliczey
Miklósnak nem ez volt az első
útja a szarvasi járásban sem.
Mióta Kormányzónk bizalma
a főispáni székbe ültette, azóta
is több ízben járta végig az
egész vármegyét, így a szarvasi
járást is. Mostani körútján fő-
ként a küszöbönálló aratási és
cséplési munkákkal kapcsolatos
kérdések tekintetében tájéko-
zódott, megállapította az eléte-
reztetett kívánságokat és javas-
latokat. Örömmel állapította
meg, hogy Békés vármegye

ELADÓ FÖLDEK:

2152 négyszögöl kisszénási állomás
közeliében, VII. kkerületben; 24 hold
beretföldnek alkalmas szántó Décsen;
34 1/2 katasztrális hold szántóföld és
17 hold kaszáló Külső Ecseren;
50 hold Kiskirályllyágon; 137 katasz-
trális hold szántóföld (esetleg több
tételben) kiskirályllyási határban (volt)
Sztrevhoszky féle); 58 hold szántó a
mezőúri határában.

ELADÓ HÁZAK:

II. ker. 194. számú beltelkes lakóház,
kövesút és ártézikút közeliében;
I. ker. 601 számú beltelkes lakóház,
650 négyszögöl területtel, gyümölcs-
fákkal beültetve; Kondoroson 480.
sz. belt. lakóház és ugyancsak Kondo-
roson plactér melletti lakóház telje-
sen felszerelt sütődével

Venne megbízónk

400-500 négyszögöl dinnyeföldet; 10 hold szántót tanyával, továbbá cca 70
hold földet város közeliében; 6-8000 pengő értékű lakóházat

Bővebb felvilágosítást nyújt a

a Szarvasi Hitelszövetkezet

mint az O. K. H. tagja pénzügyintézet ad,

ahol ingatlanok adás-vételével, közvetítésével is foglalkoznak.
Ugyanezen pénzügyintézetnél kamatmentes kölcsönt folyósítanak
azon gazdáknak, kiknek lovaikat a honvédség igénybe vette.

gazdanépe töretlen hittel végzi munkáját és felkészült a kenyert jelentő gabona betakarítására.

Beliczey Miklós főispán a napokban fogadta lapunk szerkesztőjét hivatalában és eddigi körútján szerzett tapasztalatairól az alábbi nyilatkozatot adta:

— Kondoroson, Csabacsüdön, Szarvason, Békésszentandrásán és Ócsodón jártam a tanyák között, mely alkalommal mintegy százhatvan kilométeres utat tettem meg lóháton. Általában véve a tanyavilág azt a részét kerestem fel, amely a községtől, valamint a műtől távol van és így ennek a résznek lakóival csak ritkán adódik alkalom összejönni.

— Mindenütt azt tapasztaltam, hogy tájékozott körütekintéssel, bizakodó, nyugodt hangulatban vannak és az ideigabonarendetnek a tavalyival szemben, kétségtelen, jóval egyszerűbb és jobb minőségű értékelik. A vármegyének ezen a részén legkevesebbet pusztítottak a belvizek és a kalászosokban kis közepes termés várható, a kapás növények is szép eredménnyel kecsegtetnek, amennyiben tíz napon belül kiadós esőt kapnak.

A vármegye főispánja a továbbiakban kitért a gazdátársadalom felkészültségére az aratást illetőleg.

— Azt tapasztaltam, hogy ezen a vidéken a kisgazdátársadalom — elenyésző kivétellel — a legnagyobb felkészültséggel várja az aratás és a cséplési munkálatok megkezdését. Ha valahol szükségem láttam bizonyos intézkedéseknek hiányok pótlására, nyomban meg is tettem és meggyőződésem, hogy a közigazgatás a megbeszített munkája ellenére is át fogja tudni hidalni ezeket a nehézségeket. Legnagyobb örömmel töltött el az a megértés és bizalom, amellyel kivétel nélkül mindenütt megnyilvánult Kállay Miklós politikájával szemben.

— Körutamat előreláthatóan néhány nap múlva a gyomai járás területén folytatom, mert a magam közvetlen tájékozódásától eltekintve, súlyt helyezek, hogy így a tanya világ lakóival érintkezve találjak és beszélgetést folytassak — fejezte be nyilatkozatát a főispán.

Békés vármegye tanyavilágának népe mindenütt a legnagyobb szeretettel fogadta a főispánt és várta, ahova még nem ért el, mert mégis csak lelkesítő érzés az, hogy a vármegye feje a legmagyarabb közlekedési eszközön, lóháton jelenik meg ott, ahol éppen a legnagyobb szükség van segítségére.

— Fáy István lett a szegedi iparfelügyelői körület vezetője. Az iparügyi miniszter augusztus elsején hatállyal a szegedi iparfelügyelői körület vezetésével Fáy István művelői tanácsos, iparfelügyelő, volt gyulai kerületi vezető, míg a gyulai kerület vezetését Kovács József iparfelügyelő vette meg.

Hírek

Istentiszteletek:

A szarvasi ág. h. ev. ó-templomban vasárnap délelőtt 8 órakor, délelőtt 10 órakor magyar, az újtemplomban délelőtt 8 órakor tótnyelvű istentiszteletet tartanak.

Istentiszteletek a szarvasi róm. kat. templomban: vasár- és ünnepnap délelőtt fél 9 órakor csendesmise, 10 órakor szentbeszéd, nagymise. Délután 6 órakor ájtatosság. Köznapokon szentmise fél 8 órakor.

Szarvason református istentiszteletet tartanak vasárnap délelőtt 10 órától az Arvaház dísztermében.

— **Házasság.** Takáts Ilonka (Kúnszentmárton) és Haviár István (Szarvas) június hó 18-án Budapesten tartották esküvőjüket. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Halálozás.** Június hó 25-én váratlanul elhalt Szarvas gazdátársadalmának egy tiszt tagja, Rágyanszki György 62 éves korában. A megboldogult hosszú esztendőknél mint mint községi esküdt, s az ev. egyház tanácsának tagja a köz szolgálatából is dicséretesen kivette a részét s mindenütt megbecsülést szerzett önmagának. Június huszonhatodikán temették el nagy részvét mellett.

— **László-nap.** Szombaton a tisztelők és barátok tömege kereste fel járásunk köztiszteit és szeretetben álló főszolgabíráját, dr. Ugrin Lászlót, hogy szerencsekívánatait tejezze ki névünnepe alkalmával. Az illusztris tisztségviselő névnapja alkalmával a magunk és olvasótáborunk nevében is meleg szeretettel köszöntjük.

— **Kitüntetés.** Kalocsai (Kasnyik) András csabacsüdi községi tisztviselőt az orosz-fronton tanúsított rendkívüli bátor magatartásáért a Kormányzó úr Signum Laudissal, a hadiszalagon kardokkal, tüntette ki.

— **Egyházmegyei közgyűlés.** A békési ev. egyházmegye július 7-én és 8-án Szarvason a Tessedik Sámuel-téri központi iskola dísztermében tartja évi rendes közgyűlését. Július 7-én vannak a bizottsági ülések, este 6 órakor gyámintézeti istentisztelet lesz az ótemplomban. Július 8-án fél 9 órakor istentisztelet az ótemplomban, utána az új esperes, Kello Gusztáv ünnepélyes beiktatása; a közgyűlés folytatása a dísztermében lesz. A közgyűlés tárgysorozata 40 pontból áll. A közgyűlés nyilvános.

— **Zeneiskolai hangverseny.** Szederkényi Nándor zenetanár és Temmel Gabriella zongoraművész vezetője alatt álló zeneiskola növendékei a múlt szombaton tartották első nyilvános vizsgahangversenyüket az ev. egyház dísztermében, amelyen a szülők és érdeklődők igen szép számban vettek részt. Nem a mi feladatunk, hogy az elért és bemutatott eredményt illetőleg véleményt mondjunk, ez az iskolát felülvizsgáló miniszteri megbízott jóga és ügyköre, amelybe beavalkozni nem akarunk. A magunk részéről azonban örömdetesen állapítjuk meg, hogy a zeneiskola (ame-

Rendes évi közgyűlés az OKH-nál

A Szarvasi Hitelszövetkezet folyó évi június hó 28. napján délelőtt tartotta saját székházában évi rendes közgyűlését. A közgyűlés nagy nyilvánosság előtt folyt le, s azon a város vezetőségének a tagjai is megjelentek; így dr. Ugrin László járási főszolgabíró, vitéz Biki Nagy Imre főjegyző, a kisgazdátársadalom és az iparosság igen tekintélyes része.

Dauda Mihály községi bíró az igazgatóság nevében köszöntötte a megjelent közgyűlési tagokat, majd dr. Podany Pál, a bank igazgatója adott részletes beszámolót a banknak az életéből.

Azt tapasztaljuk a mai haladó időben, hogy a keresztyén társadalom napról-napra erősebb és erősebb pozíciókat kezd elhódítani a kereskedelmi téren. Ez a beszámoló amit vasárnap hallottunk, ezen állításunkat igazolja. A beszámolóból külön kiemelni kívánjuk, hogy a bank kölcsönkihelyezéseinek összege 1.066.408 pengő az előző évi 856.000 pengővel szemben, ami annak igazolása, hogy a keresztyén társadalom felkarolta a tiszta keresztyén alapon dolgozó bankot. A beszámoló egyébként azt az erkölcsi értéket is tudomásunkra adta, hogy a Szarvasi Hitelszövetkezet ügynevezett kishitelek kihe-lyezéseivel is foglalkozik, melyeknek kölcsönháza 6 százalékos, továbbá a mezőgazdasági termelés fokozásának előmozdítására folyósít a bank ügynevezett középlejártatú kölcsönözvény kölcsönöket, ezek 2—14 év alatt törlesztendő, mely kölcsönök

4 és fél százalék mellett folyósíthatnak, de a tőketartozás bármikor vissza fizethető stornódíj nélkül. Különösen kiemelendő a kölcsönök folyósítása. Ezen kölcsönt azon gazdák részére folyósít a bank, akinek lovat a m. kir. honvédség vette igénybe. Ezen kölcsön után a kamatot fizetni nem kell. A bank egyébként kiterjesztette tevékenységét az ingatlanforgalomra is.

A közgyűlés a bank igazgatóságának működését örömmel vette tudomásul, és hogy a keresztyén tagokból összetömörített bank ilyen szép eredménnyel zárta le az évvégi számadásait, ez a bizalomnak, az előzékenységeknek az eredménye. Dr. Sinkovics Mihály az üzletrészesek nevében és Szarvas egész társadalma nevében gondolatokban gazdag beszédben köszönte meg az igazgatóságnak a fáradozását, kiemelte különösen azt, hogy tisztán az igazgatóság ügybuzgalmának az eredménye, miszerint az a bank, amely a múltban már teljesen elvesztette Szarvas társadalmának a bizalmát, ismét abban a helyzetben van, hogy a legkényesebb igényeket is ki tud elégíteni.

A közgyűlés igazgatósági tagjaul megválasztotta Hicz János gazdálkodó és Darida Sámuel bognár, szarvasi lakosokat, míg felügyelőbizottsági tagokul Brózik Károly ig. tanítót, dr. Csongrádi János orvost, Darida Mihály mészáros és hentes, Lendvay József mészáros és hentes és Privler Pál ig. tanító, szarvasi lakosokat.

lyért lapunk elsőnek emelt szót annakidején) meglett és szépen fejlődik. A kezdő tanulókat a lámpaláz erősen befolyásolta, a haladóknál azonban határozott zenei érzéket, szépen fejlődő ízlést és technikai tudást vettünk észre. A zeneiskola megérdemli a közönség partfogását.

— **Megbüntetett orgazdák.** Szarvason történt, hogy egy megtevédt, s lopásba keveredett kiskorútól a lopott holmit megvásárolták Német György és Nádori Jánosné Bradák Anna szarvasi lakosok azzal a céllal, hogy a rendkívül olcsón megvásárolt lopott holmin majd búsás haszonnal fognak társalni. Lefülették őket, s a járásbírósg orgazdaság címén 10—10 napra átváltoztatható 50—50 P pénzbüntetésre ítélte

őket. A büntetés végrehajtását azonban 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

— **Tolvaj cigányok.** Kolompár János, Kolompár László és Rostás Lajos ocsódi cigányok még a múlt esztendő őszén 5 drb akácágarendát loptak el Erős Mihály tiszaföldvári lakostól. Ügyük a megejtett nyomozás után a szarvasi királyi járásbírósg elé került, amely Kolompár János és Lászlót 3—3 heti fogházra és 3—3 évi hivatali és jogvesztésre ítélte, míg Rostás Lajost 2. heti fogházzal és 1 évi hivatali és jogvesztéssel sújtotta. Az ítélet jogerős.

Koszorú, virágcsokor megrendelhető a Krebs kertészetben. — Telefonszám: 117

— **Életveszélyes sérülést szenvedett szénahordás közben egy szarvasi gazdálkodó.** Kondacs János 30 éves szarvasi földműves az öccsével szénát szállított be a mezőről. A magasán megrakott kocsi fogott lovak valamitől megvadultak és a rossz, gödörös úton vágatni kezdtek. A fiatalabb Kondacs leugrott a kocsiról, Kondacs János pedig fennmaradt a kocsin és megakart fekézni a lovakat. Egy nagy zökkenőnél azonban ő is elvesztette az egyensúlyát, s szerencsétlenül a lovak közé zuhant. A fiatal földműves igyekezett veszélyes helyzetéből kiszabadulni, közben azonban az egyik ló úgy felberúgta, hogy elvesztette eszméletét. A súlyosan sérült Kondacs Jánost miután elsőgályben részesítették a vármegyei mentők a békéscsabai központi kórházba szállították, ahol megállapították, hogy Kondacs János koponyaalapi törést szenvedett. Sérülése életveszélyes.

— **Hirdetmény.** A gyógyulást kereső nyaraló közönség élelmiszer ellátásával kapcsolatban a következőket közli az előjáróság a lakossággal. Az aki állandó lakhelyéről gyógyulás, üdülés, nyaralás céljából 3 napot meghaladó időtartamra eltávozik, az üdülés, nyaralás helyén élelmiszerjegy alapján beszerezhető élelmiszereket a lakhelyére illetékes községi előjáróság által kiállított közellátási igazolvány alapján vásárolhat. A közellátási igazolványt a hivatalos órák alatt a közellátási hivatal adja ki. A közellátási igazolványt az üdülésre illetve nyaralásra távoznak az élelmiszerjegyekkel együtt magával kell vinni, s az üdülés helyére illetékes élelmiszeri hatóságnál megérkezése után azonnal bemutatni megfélelő záradékolás vett. Ertesíti továbbá az előjáróság a lakosságot, hogy az ország területén kiadott kenyérváltó jegyekre a sütőüzemekben és a kenyérlárusításra jogosult kereskedőknél — Budapest kivételével — f. évi szeptember 20-ig a kenyér beszerezhető. A kenyérlárusítók a beváltott váltójegyekkel a liszt- és kenyérgyek elszámolásának megfelelően tartoznak közellátási hivatalban elszámolni. Szarvas, 1942. évi június 24-én. Előjáróság.

Egy jókarban lévő cipészgép eladó. Érdeklődni Bodnár Lajos Békésszentandrás Bethlen Gábor-út 8 sz. 18

Vitéz Elefánt 44 hold kákai, 57 hold peresi tanyás földje haszonbérbe kiadó, és 12 hold kákai, 65 hold décsi szántóföld tanyával eladó Radvánszky Iván ll. ker. 58 szám ingatlan irodájában. Ugyanottan kiadó butorozott szoba. 13

TELEFON 165 TURUL-MOZGÓ TELEFON 165

Július 4-én, szombaton fél 7 és 9 órakor; 5-én, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Szamoraj leánya, ELETEM JAPÁNÉ

Főszereplők: Sessue Hayakawa, a dalias japán férfi és Setsuko Hara, a legszebb japán nő.

Kiegészítésül Magyar és UFA világ híradók.

Július 8-án, szerdán fél 7 és este 9 órakor; július 9-én, csütörtökön fél 7 és este 9 órakor

BÉCSI VIG ASSZONYOK

Vidám történet Otto Nicolai a „Windsori vig nők” című vígoperájának keletkezéséről a halhatatlan zeneszerző örökbecsű muzsikájával. — Főszereplők Hans Nielsen, Gusti Wolff, Paul Hörbiger, Lizzi Holzschuh, Gustav Waldau.

Minden előadási napon az első előadás zóna helyárakkal

MÁVAUT

Autóbusz-menetrend

MÁVAUT

Szarvas — Kúnszentmárton				Lakytelek — Kúnszentmárton				Szarvas — Békéscsaba			
5:35	8:10	17:15	i Kúnszentmárton Fő-tér	5:30	13:10	17:05	i Lakytelek pályaudvar	6:50	i Szarvas Árpád-szálló	é	15:53
5:38	8:12	17:17	é Kúnszentmárton pályau.	5:27	13:08	17:02	i Tiszaug pályaudvar x	6:52	i Szarvas csendőrlakt. x	i	15:51
5:43	8:23	17:18	i Kúnszentmárton pályau.	5:24	13:07	17:03	i Tiszaug postahivatal	6:56	i Endrődi elágazás x	i	15:47
6:05	8:34	17:39	é Ócsöd Vértén-vendéglő x	5:02	12:46	16:41	6:56	15:51	i Szarvasi Ezüst-szőlők x	i	15:43
6:10	8:39	17:44	i Ócsöd községháza	5:00	12:44	16:39	7:06	16:01	i Csabacsüd községháza x	i	15:34
6:12	8:41	17:46	i Ócsöd Vértén-vendéglő x	12:39	16:34	19:28	7:05	16:03	i Csabacsüd vasútállomás	i	15:32
6:14	8:43	17:48	i Ócsöd csendőrlaktanya x	12:37	16:32	19:26	7:18	16:13	i Gyomai elágazás x	i	15:20
6:30	8:59	18:04	i Békésszentandrás gyűgysz.	12:22	16:17	19:11	7:20	16:15	i Ponyiczky-tanya x	i	15:13
6:33	9:03	18:08	i Békésszentandrás közsh.	12:19	16:14	19:08	7:31	16:26	i Kondoros községháza	i	15:02
6:43	9:13	18:18	i Szarvas gimnázium	12:08	16:03	18:58	7:37	16:32	i Apponyi-iskola x	i	14:50
6:45	9:15	18:20	é Szarvas Árpád-szálló	12:05	16:00	18:55	7:41	16:36	i Kiskondorosi csárda x	i	14:43
O	18:27		i Szarvas Árpád-szálló		18:35		7:43	16:38	i Kamuti csárda x	i	14:34
	18:30		é Szarvas pályaudvar		18:50		7:50	16:45	i Nagy Csirók-tanya x	i	14:32
x == feltételes megállóhely ; O == csak hétköznap közlekedik !											
Érvényes 1942 május hó 4-től											
				8:05	17:00		i Kúnszentmárton Fő-tér i	4:15	13:15	8:45	é Békéscsaba Csaba-szálló i
											é Békéscsaba pályaudvar i

TESTEDZÉS

NAGYSZALONTAI SC — MOVE-TURUL 0:0

Igen szép érdeklődés előzte meg az NSC—Turul II. osztályú bajnoki döntőmérkőzést. Mintegy 700 néző jelenlétében a Hízekegy elmondása és a közönség köszöntése után zászlócsere előzte meg a küzdelmet. A nagyszalontai csapat részéről Hollósy Sándor nyújtotta át a zászlót szívóéljövő, hazafiasságtól izzó szavak kíséretében, amit dr. vitéz Zerinváry Szilárd, kerületünk nagy népszerűségnek örvendő képviselője — mint a MOVE-Turul díszelnöke — viszonzott, szavaiban kiemelve a találkozó jelentőségét és a sportküzdelmek nemes céljait. A két együttes ezután felállt és Magyar dr. játékvezetésével kezdetét vette a mérkőzés.

NSC: Gy. Molnár — Bagoly, Vajda — Hízó, Medgyesi, Farkas — Berindán, Onodi, Csáki, Szinder, Szilágyi; Turul: Villám — Kuhajda, Sznagyik — Lapis, Herczeg, Melis — Piacsek, Melich, Pribelszki, Bankó, Kerekes.

Az NSC kezd. Kerekes rossz beadása az első esemény. A 2. percben Melis—Bankó—Pribelszky adogatás után a közép-csatár jó helyzetben gyengén lövő mellé. Majd Lapis szabadrúgását Pribelszki fejele Bankó elé, de most ő küldi mellé a labdát. Az NSC is feljön, s Szilágyi lövését még szebben hárítja Villám. A Turul újabb támadásait Pribelszki fejezi be — most is rosszul. Válaszul Berindán fut el veszélyesen, szerencsére Villám remek kifutással menti meg kapuját a góltól. 10 perces nagyszalontai fölény következik ezután. Sok dolog van a Turul-védelemnek, de az pompásan állja a harcot, s még a szerencse is segít. Csáki óriási helyzetet hagy kihasználatlanul a 16. percben, amit egynéhány-szor „megismétel.” Változatos a játék, hol az egyik, hol a másik kapu van veszélyben. A Turul már vezethetne vagy két góllal, de a csatársor — kivéve a balzárnyat — igen szétesően játszik. A 24. percben Melich jó labdáját Piacsek nagy helyzetből mellé küldi, ugyanígy tesz Pribelszki és Bankó is a 24. és 26. percben. A 30. percben Csáki elől ment nehezen Kuhajda; a középcsatár újabb kiugrását remek lövéssel fejezi be és Villám is csak szögletre tud menteni. Kerekes igen jó beadását Bankó rontja el a 34.

percben. Nem megy az egyik csatársornak sem a góllövés, a helyzetek alapján már 3:3 is lehetne az eredmény. Csáki ordító gólhelyzetben lövő mellé megint egy labdát, Onodi hasonlóképpen. De a Turul sem marad „adós”: Kerekes beadását Melich 2 méterről fejele — kapufának. Más esemény nincs már ebben a félidőben.

Szünet után Bankót Bagoly partra szereli. A nagyszerűen játszó Onodi sok csel után mellé bombáz a 3. percben. Ezt követőleg Csáki is közelről, Villám azonban pompásan véd. A Turul válasz-támadásainak befejezéséhez nincs erejük a csatároknak. Pribelszki és Piacsek kétszer is hálóba találhatnának, de a kapu előtt nagyon „megilletődnek.” Szép nagyszalontai támadások futnak ezután, de szerencse: a Turul védelme kitűnő és az NSC-csatárok is elhamarkodják akcióik befejezését. Onodi és Csáki többször adnak munkát még így is a szarvasi kapusnak. A 26. percben megszerezhetné a Turul a vezetést, Bankó 11 méterről leadott lövése azonban hajsztálal mellé csúszik. Ezután két nagy helyzet is adódik az NSC kapuja előtt, de az öt csatár közül egyik sem képes a góllövésre. Pribelszki szép lövése érdemel egyedüli felemlítést (31. perc). A 34. percben Csáki lövését Villám elvétí, Herczeg nehezen tisztázza a veszélyes helyzetet, majd Kuhajda és Melis szabadítanak fel Onodi és Csáki elől. A 42. percben Bankót „veszélyes játéker” dr. Magyar leküldi a pályáról.

A mérkőzés eredményét igazságosnak lehet mondani, bár mindkét csapat győzhetett volna. Az NSC jó csapat benyomását keltette Szarvason. A Körösvideki Kerület II. osztályú csoportbajnokainak körtornáját megérdemelten nyerte meg. Az együttes legjobbjai a fiatal és nagytehetségű Bagoly, de rajta kívül Farkas és Onodi is kiváló teljesítményt nyújtottak. A Turul időnként szépen játszott, de a kapu előtt tehetetleneknek bizonyultak a csatárok, a védelem azonban nagyszerűen működött. Villám, Sznagyik és Kuhajda szinte hibátlanul látták el feladataikat. A csatársorról inkább semmit, mint az igazat. Magyar jól vezetett. (r—gy)

Szépen szerepeltek a szarvasi atléták az orosházi levante selyemzástoló-versenyen

A Szarvasi Levente Egyesület atlétái részt vettek a múlt vasárnap, június 28-án Orosházán megartott selyemzástoló-versenyen. A szarvasi atléták derekasan megállták helyüket, s hogy csapatversenyben csak a második helyre kerültek, az a balszerencsének, s a bírői mesterkedéseknek tulajdonítható. Öt számban (5x100 m-es síkfutás, súlylökés, távolugrás, gránátdobás, 5000 m-es távgyaloglás) küzdöttek az elsőségért a versenyzők. A szarvasi fiúk az 5x100 méteres váltófutásban és a súlylökésben nyerték el az első helyet, míg a gránát-dobásban és a távolugrásban a második helyre kerültek, a távgyalogló-csapat harmadik lett. A távolugrást is megnyerték a szarvasiak először, de orosházi mesterkedések miatt újra tartották a versenyszámot, ekkor már alulmaradtak leven-

téink. A gránátdobás is balszerencsés körülmények között zajlott le. Ugyanis Kovács — a legjobb szarvasi gránát-dobó — súlyos kézrándulást szenvedett, s így csak gyenge eredményt tudott elérni. Az egyéni számokban is jól megállták helyüket a szarvasiak. Különösen ki kell emelnünk Litauszki 13'15 méteres súlydobó eredményét. Elsők lettek még: Thern a 200 méteres síkfutásban, Hadady a gránát-dobásban, másodikok: Litauszky a diszkoszvetésben, vitéz Csatai a 200 méteres síkfutásban, Zsigmondi a súlydobásban, Lustyik a gerelyvetésben, harmadikok: Szabó a gerelyvetésben, Bárány a távgyaloglásban. A pompás szereplés az atléták komoly és lelkiismeretes előkészítésének az eredménye, amely már magában hordja Bankó Sándor sportszakoktató dicséretét is.

APRÓHIRDETÉSEK

IV. kerület 39. számú ház eladó. Érdeklődni ugyanott. 997

Két ágy, éjjeliszekrény és 2 ebédlőszekrény eladó Petőfi-utca 97/1. 998

Órhalmi szőlőkben egy hold szőlő és egy hold gyümölcsös eladó. Érdeklődni Kunstar Mihálynál. 999

100-as „Csepel” motorkerékpár jó gumikkal eladó. Érdeklődni IV. kerület Tükör-utca 169 szám alatt. (3—2)

Különbejáratú utcai bútorozott szoba kiadó II. kerület 330 alatt. 995

III. kerület 78. számú ház eladó. Érdeklődni: Hrivnák Pálnál (Kondacs Pál borbélyüzlet). 983

Endrődi-út mellett 4 hold hereföld eladó. Érdeklődni IV. ker. 363. 981

Özv. Gazsó Imréné békésszentandrás lakos 110 kishold földje haszonbérbe kiadó. 982

Csernus Ferenc szentandrás lakos 62 kishold földje örökáron eladó. 984

3 darab hektős tölgyfa boroshordó és egy 5 hl boroshordó kifogástalan jó állapotban eladó. Ugyanott 2 nagy függőlámpa petróleumra és villanyra is eladó. Érdeklődni: dr. Szerényi Iváné, Békésszentandrás, Szent Imre u. 11. 985

Disznóhalmán volt Aszód-tele 95 kishold szántóföld haszonbérbe kiadó. Érdeklődni lehet Simon Andrásnál, I. ker. 123. szám alatt. 988

Törlesztéses kölcsön

ingatlanokra, I., II. helyre, építkezésre, évi 6 százalékkal. Kereskedőknek, iparosoknak is hosszabb lejáratra. Tisztviselőkölcsonk csakis jobbállásúknak — magántökekektől. F. Szabó, ny. főkönyv. Szeged, Oroslán-utca 6. szám alatt.

II. ker. 383. számú ház eladó. Érdeklődni II. ker. 353. szám alatt. 977

Eladó Hegyesdőlőben 504 négyszögöl és a Szapannosszubán 153 négyszögöl föld. Érdeklődni lehet: Cziflészky Mihálynál, IV. ker. 89. szám. 993

Keveset használt Singer női varrógép eladó. IV. ker. 106. 11

Közel a városhoz orosházi kövesút mentén 15 kishold föld eladó. Jelentkezni lehet IV. 116 sz. 17

Fűszerüzlet berendezés eladó. Érdeklődni lehet csabacsüdi Kossuth Körben. 15

III. 157 számú ház eladó. 15

Eladó 4880 négyszögöl szántóföld alsó rész nyomás Csergettyű túrihatár Dauda tanya 143. Eladással megbízva Brachna II. ker. 242 sz. Szarvas. 14

Plüss divány, asztal eladó III. kerület 181 szám. 12

2 szoba konyhas lakás július 1-ére kiadó IV. ker. 250 hsz. alatt. Jelentkezni IV. ker. 350 hsz. alatt. 10

Eladó egy díófa ebédlőasztal és egy nyolc csöves Zephír kályha. Érdeklődni lehet III. Damjanich-u. 300. sz. 9

Eladó II. ker. 226 hsz. alatt fiatal fejőstehén szopósborjúval. 8

Ugarokon 4 hold szántó eladó. Nadas dűlő, tanya V. 227. 7

Boconádi közép kaptárba négy család méh eladó. Csabacsüd, nagyréti megálló. Fulajtár Mihálynál. 19

Nyomatott Müller Károly könyvnyomdájában, Szarvason